

عنوان مقاله:

نگاهی به برنامه درسی پنهان، ابعاد و مولفه های آن

محل انتشار:

سیزدهمین کنفرانس ملی پژوهش های نوین در تعلیم و تربیت، روانشناسی، فقه و حقوق و علوم اجتماعی (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

مهناز شهبازی - کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی، آموزشگاه شاهد فاضله، زرین شهر، اصفهان

خلاصه مقاله:

برنامه درسی به عنوان یک راهنما جهت انجام فعالیت های فرآیند آموزش تدوین می شود که شامل مراحل مختلفی می باشد. ابتدا نیاز سنجی صورت می پذیرد و پس از آن اهداف یادگیری با توجه به مبانی تعیین اهداف مشخص شده و سپس محتوا و مجموعه ای از تجارب و فعالیت های یادگیری از پیش تعیین می شوند و به صورت رسمی در کتاب ها و سایر رسانه ها و در مراکز آموزش رسمی از پیش دبستانی تا دوره های آموزش عالی اجرا شده و مورد ارزشیابی قرار می گیرند. در این میان تجاربی وجود دارند که در تدوین برنامه درسی به آنها توجه نمی شود، اما دانش آموزان و دانشجویان در طی فرآیند آموزش و یادگیری، آنها را یاد گرفته و تجربه می کنند. این پژوهش سعی در شناخت و معرفی این جزء پنهان برنامه درسی یا برنامه درسی پنهان دارد. برنامه درسی پنهان بعد غیرفعال پیش بینی یادگیری است و مواردی فراتر از جنبه ی رسمی را در بر می گیرد. در این پژوهش مسائلی که به نحوی با برنامه درسی پنهان ارتباط دارند، مورد بررسی قرار خواهند گرفت. سوال اصلی مقاله آن است که ابعاد و مولفه های برنامه درسی پنهان کدامند؟ آیا مجموعه ی یادگیری های دانش آموزان محدود به برنامه درسی رسمی است؟ آیا می توان عوامل موثر در شکل گیری تجربه ها را تحت کنترل در آورد و به جز تاثیر و دخالت برنامه ی درسی آشکار از تاثیر عوامل دیگر مانع شد؟ روش تحقیق بصورت کتابخانه ای و مراجعه به کتب و منابع مرجع داخلی و خارجی می باشد. یافته ها گویای آن است که عوامل دیگری که جزء برنامه درسی نیست و از دید و مشاهده ی برنامه ریزان و دست اندرکاران تعلیم و تربیت نیز پنهان است، در فکر، عواطف، رفتار و شخصیت فراگیران اثر می گذارند و در اغلب موارد موثر از برنامه ی درسی پیش بینی شده عمل می نمایند. مانند: قوانین و مقررات مدرسه، جو اجتماعی مدرسه، تعامل دانش آموز و معلم، جو عاطفی کلاس، قضاوت های معلمان و علائق و نیازهای فراگیران از این عوامل هستند. از تاثیر اینها، تفکر به نگرش ها و گرایش هایی در فراگیر شکل می گیرند که در ادبیات برنامه ریزی درسی، آن تاثیرات را برنامه ی درسی پنهان می نامند. در واقع برنامه ی درسی پنهان عبارت است از راهبرد های فراگیر در عبور موفقیت آمیز از مانع برنامه ی درسی رسمی یا طرح ریزی شده. به عبارت دیگر، برنامه ی درسی پنهان بخشی از فرآیند آموزشی مدرسه است که به سادگی قابل درک نیست ولی بخشی از آنچه را که فراگرفته می شود، تشکیل می دهد. «ایوان ایلچ» در مبحث «مکتب جامعه» معتقد است که در مدرسه بسیاری از چیزها آموخته می شود که به محتوای درس هیچ ارتباطی ندارد. می توان گفت برنامه ی درسی پنهان به دانش آموزان نقش زندگی می آموزد، به آنها می آموزد که موقعیت خود را تشخیص دهند و یا آن را بسازند.

کلمات کلیدی:

برنامه درسی پنهان، عوامل دیگری، اهداف یادگیری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2001815>

